

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu,
Galina Stratulat,
Maria Ghervas,
Victor Burduh,
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Anna Avramova,
în cauza civilă la cererea înaintată de Anna Avramova către Piotr Avramov cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie,
împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Piotr Avramov, casată parțial hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre, precum și împotriva deciziei suplimentare din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a încasat de la Anna Avramova în beneficiul lui Piotr Avramov taxa de stat,

c o n s t a ț ă:

La 19 octombrie 2011, Anna Avramova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Piotr Avramov cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii a indicat că, în perioada anilor 1979 - 2009 s-a aflat în căsătorie cu Piotr Avramov, iar la 20 octombrie 2009 căsătoria dintre părți a fost desfăcută. În perioada căsătoriei, soții au construit o casă, care a fost dată în exploatare la 20 septembrie 1991, în conformitate cu decizia nr. 10 a Consiliului or. Comrat. La momentul dării în exploatare, casa avea suprafața totală de 62,1 m², și suprafața locativă de 40,1 m². În conformitate cu decizia Consiliului mun. Comrat nr. 7 din 14 iulie 2001, proprietății imobiliare i-a fost atribuit terenul aferent cu suprafața de 0,0733 ha și numărul cadastral XXXXX.

Potrivit reclamantei, bunurile soților, în virtutea legii, sunt supuse regimului proprietății comune în devălmășie, iar cotele-părți ale soților sunt egale. Potrivit expertizei, efectuate în cauză, valoarea de piață a casei constituie 12 000 euro sau 193 886,4 lei conform cursului BNM la momentul depunerii acțiunii. Astfel, valoarea ideală a cotei-părți a fiecărui soț constituie suma de 96 943,2 lei.

La pretenția depusă de către reclamantă cu privire la partajarea bunurilor,

adresată pârâtului, Anna Avramova nu a primit răspuns, de aceea a fost nevoită să se adreseze în instanță cu prezenta acțiune.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat instanței de judecată să partajeze în părți egale proprietatea comună în devălmășie, și anume imobilul situat pe str. XXXX, 122, mun. Comrat, cu numărul cadastral XXXXX, și să încaseze de la pârât cheltuielile judiciare.

La 19 iunie 2015, reclamanta a depus cerere de concretizare a cerințelor. În motivarea acestei cereri, a menționat că în momentul desfacerii căsătoriei (la 20 octombrie 2009) în proprietatea devălmășă a soților era doar casa locativă cu suprafața 85,5 m² și lotul de pământ, faptul care se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile din 11 martie 2011. Celelalte bunuri imobile, care se află în prezent pe adresa: str. XXXX, 122, mun. Comrat, și anume o anexă locativă cu suprafața de 55,9 m² (lit. A¹), o terasă cu suprafața 11,4 m² (lit. a), un șopron cu suprafața de 78,7 m² (lit. 3), un șopron cu suprafața 31,4 m² (lit. 4) și un șopron cu suprafața 12 m² (lit. 5), au fost construite de către reclamantă în perioada anului 2011 (după desfacerea căsătoriei) și sunt exclusiv proprietatea personală a reclamantei, fapt care se confirmă prin autorizații, acte de urbanism și acte de dare a acestora în exploatare.

În același timp, unul dintre imobilele construite de către reclamantă personal în anul 2011 (construcția, indicată în actul de recepție finală cu denumirea de „anexă locativă” (lit. A), cu suprafața de 55,9 m², unită cu terasa (lit. a) cu suprafața 11,4 m²) în virtutea peretelui comun este unită cu construcția cu suprafața de 85,5 m², care este proprietate comună în devălmășie, iar imobilele indicate supra, în prezent sunt înregistrate ca obiect unic cu suprafața totală de 152,8 m², cu dreptul de proprietate comună în devălmășie a foștilor soți, în calitate de parte componentă a construcției ridicate anterior (casa de locuit - numărul cadastral XXXXX), ceea ce nu corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Astfel, obiectul partajării este casa locativă cu suprafața de 85,5 m², la situația din momentul desfacerii căsătoriei, construcțiile auxiliare care intră în componența proprietății imobiliare (fântâni, porți, gard) și lotul de pământ.

Ținând cont de concluziile formulate în raportul de expertiză efectuat, referitor la posibilitatea împărțirii proprietății imobiliare și a lotului de pământ de pe lângă casă, determinării valorii părților componente a proprietății imobiliare, reclamanta a solicitat recunoașterea obiectului partajării și împărțirea în cote-părți egale a următoarelor componente ale proprietății imobiliare din mun. Comrat, str. XXXX, 122: casa locativă (lit. A), în valoare de 142046 lei; poartă (lit. 1), în valoare de 5952 lei; fântână (lit. 111), în valoare de 17539 lei; gard (lit. IV), în valoare de 15444 lei; fântână (lit. VII), în valoare de 15346 lei; lotul de pământ de pe lângă casă, în valoare de 58969 lei. Totodată, Anna Avramova a solicitat să se excludă din bunurile înregistrate cu drept proprietate comună în devălmășie construcția cu suprafața de 152,8 m² - anexa (lit. A¹), în valoare de 73642 lei, ca aparținându-i reclamantei cu drept de proprietate personală. Ținând cont de imposibilitatea împărțirii bunurilor imobile comune în natură, a solicitat să fie predate reclamantei în calitate de cotă-parte determinată toate bunurile indicate mai sus, care urmează să fie partajate, iar lui Piotr Avramov să i se acorde compensația bănească în mărimea cotei-părți determinate lui în sumă de 127648 lei. De asemenea, cheltuielile judiciare suportate pentru achitarea taxei de stat și a serviciilor de efectuare a expertizelor pentru aprecierea valorii bunurilor, potrivit documentelor prezentate cu privire la plata acestora, să fie

puse pe seama pârâtului.

La 19 ianuarie 2016, reclamanta Anna Avramova a completat cerințele acțiunii, indicând că în perioada căsătoriei, în scopul acumulării mijloacelor bănești de către pârât, pe numele acestuia au fost plasate mijloacele bănești în calitate de depozit bancar în diverse instituții bancare, care au fost dobândite în timpul căsătoriei și se referă la categoria bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, care urmează a fi partajate. Depozitele bancare indicate, potrivit informației de care dispune reclamanta, sunt deschise în una sau în mai multe instituții bancare, situate în mun. Comrat, iar suma exactă a mijloacelor bănești, aceasta nu o cunoaște. Luând în considerație lipsa înțelegerii cu privire la partajul bunurilor proprietate comună, existența litigiului în această privință, partajul proprietății în devălmășie în respectivul caz este posibilă doar de către instanța de judecată, în ordinea stabilită de lege.

Astfel reclamanta a solicitat să se includă în lista bunurilor proprietate comună în devălmășie, care urmează a fi partajate, depozitele bancare, deschise în instituțiile financiare pe numele lui Piotr Avramov, existente la momentul desfacerii căsătoriei; să fie partajate sumele existente pe aceste conturi.

Prin încheierea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost admisă cererea reclamantei Anna Avramova prin care a renunțat partial la acțiune, fiind încetat procesul în partea ce se referă la cerințele Annei Avramova cu privire la includerea în lista bunurilor proprietate comună în devălmășie a depozitelor bancare, deschise în instituțiile financiare pe numele lui Piotr Avramov.

Prin hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cererea de chemare în judecată înaintată de Anna Avramova a fost admisă.

S-a exclus din bunurile, înregistrate după Anna Avramova și Piotr Avramov cu drept de proprietate comună în devălmășie, anexa locativă lit. A¹, cu suprafața totală de 152,8 m², cu numărul cadastral 9601219.153.01, în valoare de 73642 lei (șaptezeci și trei mii șase sute patruzeci și doi lei), ca aparținându-i cu drept de proprietate personală Annei Avramova.

S-au recunoscut ca obiecte ale partajării și s-au împărțit între Anna Avramova și Piotr Avramov în cote-părți egale (a câte ½ cotă-parte fiecăruia) următoarele bunuri imobile, situate în mun. Comrat, str. XXXX, 122: casa locativă (lit. A), în valoare de 142046 lei; poartă (lit. 1), în valoare de 5952 lei; fântână (lit. III), în valoare de 17539 lei; gard (lit IV), în valoare de 15444 lei; fântână (lit. VII), în valoare de 15346 lei; teren afferent casei de locuit, cu numărul cadastral 9601219.153, în valoare de 58969 lei.

Din motivul imposibilității partajării bunurilor imobile comune indicate în natură, i s-au predat Annei Avramova, în calitate de cotă-parte determinate, toate bunurile indicate mai sus, care urmează a fi partajate, iar lui Piotr Avramov i s-a acordat compensația bănească în mărimea valorii cotei-părți determinate în sumă de 127648 lei (una sută douăzeci și șapte mii șase sute patruzeci și opt lei), care urmează să fie achitată de către Anna Avramova către Piotr Avramov.

S-a încasat de la Piotr Avramov în beneficiul Annei Avramova suma de 2209,26 lei (două mii două sute nouă lei douăzeci și șase bani) cu titlu de cheltuieli judiciare, suportate în legătură cu achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii în instanță.

S-a încasat de la Piotr Avramov în contul bugetului de stat taxa de stat în mărime de 3829,44 lei (trei mii opt sute douăzeci și nouă lei patruzeci și patru bani).

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost admisă cererea de apel depusă de Piotr Avramov; casată parțial hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central, în partea excluderii din bunurile proprietate comună în devălmășie a Annei Avramova și a lui Piotr Avramov a construcției cu suprafața totală de 152,8 m², în valoare de 73642 lei, ca aparținându-i cu drept de proprietate personală Annei Avramova și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a recunoscut ca obiect al partajării și s-a partajat între Anna Avramova și Piotr Avramov a câte ½ cote-părți, construcția cu suprafața totală de 152,8 m², în valoare de 73642 lei. Din motivul imposibilității împărțirii în natură a bunului imobil indicat, i s-a predat Annei Avramova bunul imobil care urmează să fie partajat, iar lui Piotr Avramov i s-a acordat compensația bănească în mărimea valorii cotei-părți stabilite în sumă de 36841 (treizeci și șase mii opt sute patruzeci și unu) lei, care urmează să fie achitată de către Anna Avramova în beneficiul lui Piotr Avramov. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Prin decizia suplimentară din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, s-a încasat de la Anna Avramova în beneficiul lui Piotr Avramov taxa de stat în mărime de 3700,55 (trei mii șapte sute,55) lei.

Invocând dezacordul cu decizia instanței de apel, la 07 martie 2019, Anna Avramova a declarat recurs, iar la 11 iunie 2019, a contestat decizia suplimentară.

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Recurenta consideră că argumentele expuse în decizia instanței de apel nu au o fundamentare juridică, iar probele prezentate nu au fost apreciate corespunzător. Suplimentar, au fost invocate circumstanțe și argumente similare celor din cererea de chemare în judecată. Totodată, s-a indicat în mod repetat asupra faptului că imobilul cu suprafața totală de 152,8 m², în valoare de 73642 lei, aparține cu drept de proprietate personală recurentei, dat fiind faptul că a fost construit de către ea după desfacerea căsătoriei, iar actele permissive în acest scop, au fost eliberate în perioada de după divorț.

Cu referire la decizia suplimentară, recurenta a invocat că taxa de stat, încasată de la ea în beneficiul lui Piort Avramov, nu a fost calculată corect de către instanța de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea recursului înregistrat la 07 martie 2019, casarea deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat și menținerea hotărârii din 08 mai 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central. Totodată s-a solicitat și admiterea recursului din 11 iunie 2019 și casarea deciziei suplimentare din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 30 ianuarie 2019, fiind expediată participanților la proces la 15 februarie 2019 (f.d.

237, vol. II), și recepționată de avocatul recurenteii, Nicolai Jecov, la 19 februarie 2019 (f.d. 239, vol. II). Totodată, decizia suplimentară a fost pronunțată la 23 mai 2019 (f.d. 17-19, vol. II) și expediată participanților la proces la 29 mai 2019, fiind recepționată de avocatul recurenteii, Nicolai Jecov, la 06 iunie 2019 (f.d. 32, vol. III). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 07 martie 2019, iar recursul declarat împotriva deciziei suplimentare a fost înregistrat la 11 iunie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Completului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Anna Avramova a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Anna Avramova, va modifica decizia suplimentară din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat și va menține decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat, din următoarele considerente.

Potrivit materialelor cauzei, în perioada anilor 1979 – 2009, Anna Avramova s-a aflat în căsătorie cu Piotr Avramov, iar la 20 octombrie 2009 căsătoria dintre părți a fost desfăcută, fapt confirmat prin certificatul de divorț XXXXXX.

Pe parcursul căsătoriei, părțile au construit casa de locuit, situată în or. Comrat, str. XXXX, nr. 122. Potrivit extrasului din arhivă din procesul-verbal nr. 10 al ședinței Comitetului Executiv Consiliului orașenesc Comrat din 20 septembrie 1991, a fost adoptată decizia nr. 7 privind darea în exploatare a proprietății imobiliare, situate pe adresa or. Comrat, str. XXXX, nr. 122, care constă din casa locativă cu volumul 318 m³, cu suprafața utilă de 62,1 m², inclusiv și suprafața locativă de 40,1 m² pe lotul de pământ cu suprafața de 575 m².

Prin hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost partajată averea comună a soților, fiind exclusă din bunurile, înregistrate după Anna Avramova și Piotr Avramov cu drept de proprietate comună în devălmășie, anexa locativă lit. A¹, cu suprafața totală de 152,8 m², cu numărul cadastral 9601219.153.01, în valoare de 73642 lei (șaptezeci și trei mii șase sute patruzeci și doi lei), ca aparținându-i cu drept de proprietate personală Annei Avramova. Hotărârea primei instanțe a fost contestată de către Piotr Avramov anume în partea excluderii din bunurile comune a imobilului menționat mai sus, iar apeulul declarat de Piotr Avramov a fost admis prin decizia 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Colegiul lărgit consideră corectă soluția instanței de apel cu privire la recunoașterea ca obiect al partajării a construcției cu suprafața totală de 152,8 m², în valoare de 73642 lei. Or, în motivarea excluderii anexei locative în valoare de 73642 lei din bunurile, înregistrate cu drept de proprietate comună în devălmășie după Anna Avramova și Piotr Avramov, prima instanță a reținut faptul că anexa indicată a fost construită de către reclamantă după desfacerea căsătoriei, fapt care se confirmă prin certificatul de urbanism, autorizația de construire și actul de recepție finală.

Însă, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile din 01 septembrie 2011, anexat la materialele cauzei (f.d. 2, vol. I) de către reclamantă, construcția cu numărul cadastral XXXXXX, cu suprafața de 152,8 m², care include și anexa lit. A¹ în valoare de 73642 lei, este înregistrată cu drept de proprietate după Piotr Avramov și Anna Avramova, această înscriere fiind operată după desfacerea căsătoriei dintre părți.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 497 alin. (1) din Codul civil, înscrierile făcute în Registrul bunurilor imobile se prezumă autentice și complete până la proba contrară.

Este de menționat că, la 23 mai 2012, Anna Avramova a înaintat cerere de chemare în judecată către ÎS „Cadastru”, intervenient Piotr Avramov, cu privire la anularea înscrierii din Registrul bunurilor imobile, care se referă la construcția cu numărul cadastral XXXXXX. Prin încheierea din 12 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată menționată a fost scoasă de pe rol, iar prin încheierea din 27 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Annei Avramova cu privire la anularea încheierii din 12 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, înscrierea din Registrul bunurilor imobile cu privire la faptul că construcția cu numărul cadastral XXXXXXXX, cu suprafața de 152,8 m², care include și anexa lit. A¹ în valoare de 73642 lei, este înregistrată cu dreptul de proprietate după Piotr Avramov și Anna Avramova, nu a fost contestată ulterior de către reclamantă.

În așa mod, reieșind din circumstanțele indicate și ținând cont de lipsa unei hotărâri judecătorești privind anularea înregistrării dreptului de proprietate a lui Piotr Avramov și Anna Avramova la construcția cu numărul cadastral XXXXXX, cu suprafața de 152,8 m², care include și anexa lit. A¹ în valoare de 73542 lei, prin prisma prevederilor art. 497 din Codul civil, prima instanță neîntemeiat a exclus bunul imobil, care urmează să fie partajat între foștii soți.

De altfel, existența de facto a anexei lit. A¹ se probează printr-un șir de înscrisuri, anexate la materialele cauzei, și anume: schema gazoductului proprietății imobiliare, situate în or. Comrat, str. XXXX, 122, semnată în iunie 1994, pe care este fixată existența anexei la proprietatea imobiliară (f.d. 38-40, vol. II), copia titlului care confirmă dreptul de proprietate asupra lotului de pământ, situat în or. Comrat, str. XXXX, 122, eliberat la 23 iulie 2011, în care pe planul grafic este fixată existența anexei la casa locativă la data eliberării acestuia (f.d. 5, vol I), copia planului geometric din 23 februarie 2011, pe care este fixată existența construcției ridicate în mod samavolnic 02 lit. A¹ cu suprafața de 67,3 m² (f.d. 4, vol. II).

Reieșind din conținutul normelor imperative ale actelor legislative citate și circumstanțele stabilite, Colegiul lărgit consideră corectă concluzia instanței de apel cu privire la faptul că anexa lit. A¹ în valoare de 73642 lei, cu numărul cadastral XXXXX și suprafața de 152,8 m², a fost construită în perioada aflării părților în căsătorie.

Totodată, prin decizia suplimentară din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost admisă cererea lui Piotr Avramov cu privire la emiterea unei decizii suplimentare și s-a încasat de la Anna Avramova în beneficiul lui Piotr Avramov taxa de stat în mărime de 3700,55 (trei mii șapte sute,55) lei.

Colegiul lărgit consideră că este eronat calculul instanței de apel în privința cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat, încasate de la recurentă în beneficiul lui Piotr Avramov, și în această parte decizia suplimentară urmează a fi modificată.

În acest sens, este de menționat faptul că hotărârea primei instanțe a fost contestată de către Piotr Avramov în partea partajării anexei lit. A¹ cu numărul cadastral XXXXXX și suprafața de 152,8 m², în valoare de 73542 lei. Astfel, dat fiind faptul că instanța de apel a ajuns la concluzia de a partaja acest bun, calculul taxei de stat urma a fi efectuat după următoarea formulă: 73642 lei x 3% x 75% = 1656,94 lei. Dar, din considerentul că bunul respectiv a fost împărțit în câte ½, taxa de stat care urmează a fi încasată din contul recurente constituie suma de 828,47 lei (1656,94 lei : 2 = 828,47 lei).

Astfel, ținând cont de cele expuse, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că soluția instanței de apel cu privire la recunoașterea ca obiect al partajării a construcției cu suprafața totală de 152,8 m², în valoare de 73642 lei, este una întemeiată.

Din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Anna Avramova, de a modifica decizia suplimentară din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat și a menține decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Anna Avramova.

Se modifică decizia suplimentară din 23 mai 2019 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anna Avramova către Piotr Avramov cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie, după cum urmează: se încasează de la Anna Avramova în beneficiul lui Piotr Avramov taxa de stat în sumă de 828,47 (opt sute douăzeci și opt,47) lei.

Se menține decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu,

Galina Stratulat,

Maria Ghervas,

Victor Burduh,

Svetlana Filincova